

พระราชบัญญัติ

การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๕๖

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๖

เป็นปีที่ ๕๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๒) คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งจำนวนเจ็ดคน ประกอบด้วยประธานกรรมการหนึ่งคน และกรรมการอีกหกคน มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการลงคะแนนเลือกตั้งในที่เลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้ง”

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๘๖/๑ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๕

“มาตรา ๘๖/๑ เมื่อเสร็จสิ้นการลงคะแนนเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง เปิดประกาศบัญชีรายชื่อผู้มาใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งตามรูปแบบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ไว้ที่หน่วยเลือกตั้ง หรือ ณ สถานที่ที่ใกล้เคียงหน่วยเลือกตั้ง แล้วให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ไม่น้อยกว่าสามคนตามที่คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมอบหมายเป็นผู้นำหีบบัตรเลือกตั้งและ เอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการเลือกตั้งไปยังสถานที่นับคะแนนเลือกตั้งของเขตเลือกตั้งนั้นโดยเร็ว

การจัดส่งหีบบัตรเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งต้องจัดทำเครื่องหมาย เพื่อป้องกันการเปิดหรือเปลี่ยนหีบบัตร โดยมีการลงลายมือชื่อกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งทุกคน กำกับไว้ในลักษณะที่สามารถเห็นได้ง่ายถ้ามีการเปลี่ยนแปลงหรือทำลาย ทั้งนี้ ตามวิธีการที่คณะกรรมการ การเลือกตั้งกำหนด

การเตรียมการจัดส่งและขนส่งหีบบัตรเลือกตั้งต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็วภายในระยะเวลา ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้กำหนดไว้สำหรับหน่วยเลือกตั้งนั้น โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ในกรณีที่หน่วยเลือกตั้งใดจัดส่งหีบบัตร ล่วงเลยระยะเวลา ให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งผู้ได้รับมอบหมายจัดทำคำชี้แจงเหตุผลส่งให้ คณะกรรมการนับคะแนนเลือกตั้งพิจารณาโดยพลัน หากคณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่าไม่เหมาะสม ควร ก็ให้รับหีบบัตรเลือกตั้งนั้นไว้ดำเนินการนับคะแนนต่อไป โดยไม่เป็นเหตุให้การเลือกตั้งเสียไปหรือก่อให้เกิด ความรับผิดชอบตามพระราชบัญญัตินี้

หลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดระยะเวลาตามวรรคสาม ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง กำหนด”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘๗ และมาตรา ๘๘ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๘๗ ให้นับคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นทุกหน่วยเลือกตั้งของแต่ละเขตเลือกตั้ง รวมกัน ณ สถานที่นับคะแนนแห่งใดแห่งหนึ่งเพียงแห่งเดียว เว้นแต่การเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นโดยตรง จากประชาชน ให้กำหนดสถานที่นับคะแนนดังนี้

(๑) กรณีที่เป็นการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครทุกหน่วยเลือกตั้งที่อยู่ในเขตท้องที่ เดียวกัน ให้กำหนดสถานที่นับคะแนนแห่งเดียวภายในเขตท้องที่นั้น

(๒) กรณีที่เป็นการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดทุกหน่วยเลือกตั้งที่อยู่ในอำเภอ เดียวกัน ให้กำหนดสถานที่นับคะแนนแห่งเดียวภายในอำเภอนั้น

(๓) กรณีที่เป็นการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี ให้กำหนดสถานที่นับคะแนนของทุกหน่วยเลือกตั้ง ณ สถานที่แห่งเดียวภายในเขตเทศบาลนั้น

(๔) กรณีที่เป็นการเลือกตั้งนายกเมืองพัทยา ให้กำหนดสถานที่นับคะแนนของทุกหน่วยเลือกตั้ง ณ สถานที่แห่งเดียวภายในเขตเมืองพัทยา

(๕) กรณีที่เป็นการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ให้กำหนดสถานที่นับคะแนนของทุกหน่วยเลือกตั้ง ณ สถานที่แห่งเดียวภายในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น

การรวมนับคะแนนเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นในเขตท้องที่ เขตอำเภอ หรือเขตองค์ปรกครองส่วนท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง ถ้าเขตดังกล่าวมีจำนวนราษฎรเกินกว่าหนึ่งแสนคน หรือมีความจำเป็นตามลักษณะพื้นที่ คณะกรรมการการเลือกตั้งจะกำหนดสถานที่นับคะแนนเลือกตั้งมากกว่าหนึ่งแห่งตามความเหมาะสมและจำเป็นก็ได้

ให้เริ่มนับคะแนนเมื่อได้ส่งหีบบัตรเลือกตั้งจากทุกหน่วยเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นมายังสถานที่นับคะแนนครบถ้วนแล้ว

เมื่อนับคะแนนเสร็จสิ้นแล้ว ให้คณะกรรมการนับคะแนนแสดงผลการนับคะแนนโดยเปิดเผย ณ สถานที่นับคะแนนนั้น

ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์ปรกครองส่วนท้องถิ่นประกาศกำหนดสถานที่นับคะแนนเลือกตั้งล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวันก่อนวันเลือกตั้ง โดยปิดประกาศ ณ ศาลากลางจังหวัดหรือที่ว่าการอำเภอที่ตั้งอยู่ในเขตเลือกตั้ง ที่ทำการองค์ปรกครองส่วนท้องถิ่นนั้น สถานที่นับคะแนนเลือกตั้ง และสถานที่อื่นตามที่เห็นสมควร

ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์ปรกครองส่วนท้องถิ่น แต่งตั้งคณะกรรมการนับคะแนนเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่ายี่สิบวัน ประกอบด้วยประธานกรรมการหนึ่งคน และกรรมการมีจำนวนที่เพียงพอต่อการนับคะแนน ซึ่งต้องไม่น้อยกว่าหกคน โดยแต่งตั้งจากผู้มีสิทธิเลือกตั้งและต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด

มาตรา ๘๘ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการนับคะแนนเลือกตั้งของคณะกรรมการนับคะแนนเลือกตั้ง ซึ่งต้องมีเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการรับหีบบัตรเลือกตั้ง การตรวจสอบหีบบัตรเลือกตั้ง การเปิดหีบบัตรเลือกตั้ง และการตรวจสอบเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ซึ่งจะต้องให้สามารถตรวจสอบความถูกต้องของจำนวนบัตรเลือกตั้งที่ส่งไปยังหน่วยเลือกตั้ง ให้ตรงกับจำนวนบัตรเลือกตั้งที่ใช้ไป

รวมกับที่ได้รับคืนจากหน่วยเลือกตั้ง ตลอดจนการประกาศจำนวนบัตรเลือกตั้งที่ส่งไปยังหน่วยเลือกตั้งที่ใช่ไปและที่ได้รับคืนจากหน่วยเลือกตั้ง และหลักเกณฑ์การพิจารณาให้มีการนับคะแนนใหม่หรือการเลือกตั้งใหม่ในหน่วยเลือกตั้งนั้นในกรณีที่จำนวนบัตรเลือกตั้งไม่ตรงกัน

(๒) วิธีการเก็บรักษาหีบบัตรเลือกตั้งและบัตรเลือกตั้งเพื่อรอการนับคะแนนเลือกตั้งและเมื่อเสร็จสิ้นการนับคะแนน

(๓) วิธีปฏิบัติในการนำบัตรเลือกตั้งทั้งหมดมารวมกันและการนับบัตรเลือกตั้ง ซึ่งต้องกำหนดมาตรการที่จะทำให้ไม่สามารถทราบได้ว่าเป็นการนับบัตรเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งใดในขณะนับคะแนน และการนับคะแนนจะต้องกระทำไปแล้วเสร็จในรวดเดียว โดยห้ามมิให้เลื่อนหรือประวิงการนับคะแนน

(๔) วิธีการจัดสถานที่นับคะแนนเลือกตั้ง และวิธีการนับคะแนนเลือกตั้ง ซึ่งจะต้องกระทำโดยเปิดเผย เพื่อให้ผู้อยู่ในสถานที่นับคะแนนเลือกตั้งเห็นการนับคะแนนเลือกตั้งได้โดยสะดวก

(๕) หลักเกณฑ์ วิธีการแต่งตั้ง และการคัดค้านกรรมการนับคะแนนเลือกตั้ง

(๖) หลักเกณฑ์และวิธีการให้ผู้แทนผู้สมัครรับเลือกตั้งร่วมสังเกตการณ์และตรวจสอบการนับคะแนนให้เกิดความบริสุทธิ์ยุติธรรม

(๗) วิธีการตรวจสอบเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าการลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งใดเป็นไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

(๘) การส่งผลการนับคะแนนเลือกตั้งไปยังคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๐ มาตรา ๕๑ และมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๐ ให้คณะกรรมการนับคะแนน นับคะแนนสำหรับบัตรเลือกตั้งที่ได้ทำเครื่องหมายในช่องไม่ลงคะแนนเลือกตั้งและให้ประกาศจำนวนบัตรดังกล่าวด้วย

ในการนับคะแนนหากปรากฏว่ามีบัตรเสีย ให้แยกบัตรเสียออกไว้ต่างหาก และห้ามมิให้นับบัตรเสียเป็นคะแนนไม่ว่ากรณีใด

บัตรเลือกตั้งต่อไปนี้ให้ถือว่าเป็นบัตรเสีย

(๑) บัตรปลอม

(๒) บัตรที่มีได้ทำเครื่องหมายใด ๆ

(๓) บัตรที่ไม่อาจทราบได้ว่าลงคะแนนเลือกตั้งให้กับผู้สมัครคนใด

(๔) บัตรที่ทำเครื่องหมายเป็นที่สังเกตตามมาตรา ๗๗

(๕) บัตรที่มีลักษณะตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด

ให้กรรมการนับคะแนนเลือกตั้งสลักหลังในบัตรเสียว่า “เสีย” พร้อมทั้งระบุเหตุผลว่าเป็นบัตรเสียตามความในอนุมาตราใดและให้กรรมการนับคะแนนเลือกตั้งลงลายมือชื่อกำกับไว้ไม่น้อยกว่าสามคน

มาตรา ๕๑ ห้ามมิให้กรรมการนับคะแนนเลือกตั้งจงใจนับบัตรเลือกตั้ง อ่านบัตรเลือกตั้ง นับคะแนนเลือกตั้งหรือรวมคะแนนเลือกตั้งให้ผิดจากความจริง หรือกระทำการใดโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมายให้บัตรเลือกตั้งชำรุด เสียหายหรือให้เป็นบัตรเสีย หรือกระทำการใดแก่บัตรเสียเพื่อให้เป็นบัตรเลือกตั้งที่ใช้ได้ หรือทำรายงานการเลือกตั้งผิดจากความจริง

มาตรา ๕๒ เมื่อรวมผลการนับคะแนนเสร็จสิ้นแล้วให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้งของเขตเลือกตั้งนั้น จำนวนบัตรเลือกตั้งที่มีอยู่ทั้งหมดจำนวนบัตรเลือกตั้งที่ใช้และจำนวนบัตรเลือกตั้งที่เหลือจากการลงคะแนน และรีบทำรายงานผลการนับคะแนนส่งไปยังคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดโดยเร็ว

ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำสำเนาบัญชีผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง ซึ่งปรากฏหลักฐานการมาใช้สิทธิในหน่วยเลือกตั้งทุกหน่วยให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันประกาศผลการนับคะแนนในเขตเลือกตั้งนั้น

สำเนาบัญชีตามวรรคสอง ต้องเก็บรักษาไว้ ณ ที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยต้องให้ผู้มีสิทธิคัดค้านการเลือกตั้งตามมาตรา ๑๐๒ มีสิทธิเข้าถึงหรือคัดสำเนาได้ในทุกกรณีโดยต้องเสียค่าใช้จ่ายด้วยตนเอง

การประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้ง การรายงานผลการนับคะแนนเลือกตั้ง วิธีการและระยะเวลาการเก็บรักษาบัตรเลือกตั้งและเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๑ ถ้าการนับคะแนน ณ สถานที่นับคะแนนไม่สามารถกระทำได้ เนื่องจากเกิดจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย หรือเหตุสุดวิสัยอย่างอื่น ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกาศงดการนับคะแนนสำหรับเขตเลือกตั้งนั้น แล้วรายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดและคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยเร็ว เพื่อให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดกำหนดวันและสถานที่นับคะแนนต่อไป โดยต้องไม่เกินสามวันนับแต่เหตุดังกล่าวสิ้นสุดลง”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒๕ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๒๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๗๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๘๖ หรือมาตรา ๘๖/๑ หรือจงใจขัดขวางมิให้มีการส่งหีบบัตรเลือกตั้งไปยังสถานที่นับคะแนนเลือกตั้ง หรือกระทำด้วยประการใดๆ เพื่อให้การส่งหีบบัตรเลือกตั้งล่าช้าต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดสิบปี”

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๙ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดได้ดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น โดยมีประกาศให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และยังไม่ดำเนินการแล้วเสร็จ ให้ดำเนินการต่อไปโดยยังไม่นำวิธีการนับคะแนนการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรกำหนดให้มีการนับคะแนนการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นทุกหน่วยเลือกตั้งของแต่ละเขตเลือกตั้งรวมกัน ณ สถานที่นับคะแนนเดียวกันตามวิธีปฏิบัติที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและความถูกต้องของการนับคะแนน อันจะเป็นผลให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้